

Uygun Başvuru Sahibi	
1. ... kurumu uygun Başvuru Sahibi midir?	Uygun Başvuru Sahibi her program için farklılık arz edip ilgili programın Başvuru Rehberi'nde "2.3.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?" bölümünde belirtilmektedir. Bunların dışındaki herhangi bir kurum uygun Başvuru Sahibi değildir.
2. Köylere Hizmet Götürme Birlikleri destek programlarından faydalanabilir mi?	Köylere Hizmet Götürme Birlikleri, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu çerçevesinde kurulmuş birlikler olup Turizm Sektörünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı'na başvurabilirler; ancak Turizm ve Sanayi Altyapısının Geliştirilmesi Mali Destek Programı'na başvuramazlar.
3. Kurumumuzun hazırlamış olduğu bir projeye kurumu ortak olabilir mi?	Ortaklar, Başvuru Rehberi Bölüm 2.3.1'de belirtilen koşullardan "TRB1 Bölgesi'nde merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bulunması" dışında Başvuru Sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdır. Bu kriterleri taşıyan; projenin tasarlanmasında ve uygulanmasında aktif olarak rol alan tüm kurum/kuruluşlar projede ortak olarak yer alabilirler.
4. İştirakçi bir özel şirket olabilir mi? İştirakçi mutlaka maddi bir katkı sunmak zorunda mı?	İştirakçiler, projenin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla mali destek sağlamanın (sponsorluk) yanı sıra teknik destek sağlama ve uzmanlık aktarımı gibi konularda projede rol alabilir. İştirakçiler bu amaca hizmet edecek şekilde özel işletmeler de olabilir.
5. Proje konusunun başvuru sahibinin görev/yetki alanına girmesi koşulu için, Başvuru Sahibi kurumun mu yoksa Başvuru Sahibi kurum temsilcisinin mi nitelikleri dikkate alınır?	Başvuru Sahibi ifadesi tüzel kişiliği temsil etmekte olup görev/yetki alanı da kurumun mevzuatındaki ilgili alanları kapsamaktadır.

6. Bir Başvuru Sahibi en fazla kaç proje sunabilir?	Bir Başvuru Sahibi veya Proje Ortağı, Ajansın 2011 yılı içerisinde uygulayacağı tüm proje teklif çağrılarını kapsamında (aynı veya farklı proje teklif çağrısı) toplamda en fazla 4 ayrı proje başvurusunda bulunabilir ve farklı programlardan olmak kaydıyla en fazla 2 başvurusu mali destek alabilir.
Uygun Maliyetler ve Bütçe	
7. Ek B - Bütçe'deki tutarlara KDV dahil midir?	Evet, Ek B - Bütçe'deki maliyetler KDV dahil olarak belirtilmelidir.
8. Bütçe faaliyet-maliyet uygunlukları yeterli değilse proje elenir mi?	Ön inceleme aşamasında idari ve uygunluk kontrolü yapılacak olup faaliyet-maliyet uygunluğu değerlendirilmeyecektir; ancak teknik ve mali değerlendirme aşamasında "Bütçe ve Maliyet Etkinliği" kriterleri değerlendirildiğinden, bu yetersizlik proje başarı puanını etkileyecektir.
9. Kamu kurum çalışanları projeden maaş alabilir mi?	Kamu görevlilerinin maaşları projede çalıştıkları süre oranında, belgelendirilmek koşuluyla yalnızca yararlanıcının eş-finansmanı olarak kabul edilebilmektedir.
10. Başka bir projenin koordinatörü bu programlarda da koordinatör olabilir mi?	Proje takvimi ve koordinatörün çalışma süresi dikkate alındığında, projenin aksamamasına neden olacak çakışmalar bulunmaması şartıyla olabilir.
11. Yararlanıcı kurumda geçici görevlendirmeye çalışan bir kamu personelinin maaşı uygun maliyet midir?	Proje kapsamında gerçekleştirilen bir harcamanın uygun maliyet olarak kabul edilmesi için, yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, ilgili kamu kurumunun Proje Ortağı olması halinde ilgili ödeme eş finansman olarak kabul edilecektir.
12. Dışarıdan teknik destek alınırken, emekli ancak özel sektörde çalışan bir personel çalıştırılırsa, bu personelin emekli maaşında herhangi bir kesinti olur mu?	Projede ilgili kişi Yararlanıcının çalışanı olduğundan ikinci bir işte çalışıyor sayılmaz. Bu nedenle ayrı, ek veya mükerrer bir kesinti olmaz.

13. Başvuru Sahibi'nin kendi personelini kullanma şartı var mıdır? Proje koordinatörünün kurumda çalışma zorunluluğu var mıdır?	Ek B Bütçe'de "1. İnsan Kaynakları" başlığı altında yer verilen personelin Başvuru Sahibi ve Ortaklarının bünyesinde çalışması gerekmektedir. Kısa süreli olarak kurumda istihdam etmeden, insan kaynağı kullanılmak istenirse ilgili maliyet hizmet alımı olarak "5. Diğer" başlığı altında yer alabilir.
14. Kamu kuruluşu olarak dışarıdan eleman istihdam edildiğinde sigorta ödenmesi zorunlu mudur?	Evet, projedeki tüm istihdam edilen personelin kayıtlı olması gerekmektedir.
15. Projede görev alacak personele ödenecek maaşlar için alt-üst limitler belirlenmiş midir?	Çalışanlara en az ödenebilecek maaş asgari ücretle sınırlı olup, bir üst sınır belirlenmemiştir; ancak piyasa şartları ile uyumlu olması esastır. Kamu personelinin maaşı ise bordrodaki tutar kadar bütçede yer alabilir.
16. STK'lar bir kamu kurumunun personelini bir projede görevlendirip eş finansman gideri olarak gösterebilir mi?	Proje kapsamında gerçekleştirilen bir harcamanın uygun maliyet olarak kabul edilmesi için, yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, ilgili kamu kurumunun Proje Ortağı olması halinde ilgili ödeme eş finansman olarak kabul edilecektir.
17. Hastanelerde projeye katılanların döner sermayeden aldıkları ücret kesilir mi?	Döner sermayeden alınan paylara ilişkin düzenlemeler kişilerin bağlı bulunduğu kurumun mevzuatına göre belirlenir. Ajansın tabi olduğu mevzuatta bu hususta bir düzenleme bulunmamaktadır.
18. İşgücü, aynı katkı olur mu?	Proje bütçesinde yer alan insan kaynakları ve seyahat alt toplamı Ajans destek miktarının %10'unu geçmemelidir. Projenin gerçekleştirilmesi için bu tutarın üzerinde bir işgücü gerekliyse aynı katkı olarak sağlanabilir.
19. İhale masrafları bütçede gösterilebilir mi?	Ek B - Bütçe'de "7. İdari Maliyetler" başlığı altında ilgili masraflar ayrı ayrı satırlar açılarak bütçelendirilebilir.

20. Desteklenecek projeler için uygulanacak satın alma prosedürü nedir?	4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi yararlanıcılar, destek programları çerçevesinde desteklenen projeler kapsamında yapacakları satın alma faaliyetlerini tabi oldukları satın alma mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirirler. Söz konusu Kanuna tabi olmayan kurum ve kuruluşların uyacakları satın alma usul ve esasları ile uygulama aşamasında satın alma usullerine ilişkin detaylı bilgi ve dokümanlar “Proje Uygulama Rehberinde” yer alacaktır. Proje ortağı bir kamu kurum ve kuruluşunun olması halinde projedeki tüm satın alımlar, bu ortağın satın alma kurallarına göre yapılacaktır.
21. Turizmin Geliştirilmesi Programı'nda Ajans hibe destek tutarının %30'u ile sınırlandırılan küçük ölçekli yapım işlerinin kapsamı nedir?	Yapım işleri; her türlü tadilat, bakım-onarım, yeniden yapım, restorasyon, güçlendirme, çevre düzenlemesi, boya-badana, dekorasyon, tesisat yapımı, tamirati ve inşaat işlerini kapsamaktadır. Bu faaliyetlere yönelik bazı maliyetlere (aydınlatma elemanları, çiçek tohumu vb.) "3.3. Makineler, Araçlar" veya "5. Diğer" başlığı altında yer verilebilir.
22. Fayton, üstü açık turist aracı veya jet-ski uygun olmayan maliyet midir?	Uygun olmayan maliyetler arasında bulunan taşıt alımı ile Başvuru Sahibi'nin rutin işlerinde kullanılacak taşıtlar kapsanmış olup Program'ın amacıyla doğrudan ilişkili olmak kaydıyla, Başvuru Sahibi'nin rutin faaliyetlerinde kullanmayacağı projeye özel araçlar uygun maliyet olarak değerlendirilmektedir.
23. Proje kapsamında gerçekleştirilecek eğitimlerde ödenecek kursiyer ücretleri uygun maliyet midir?	Kursiyer ücretlerinin sadece meslek edindirme kurslarına katılacak olan kursiyerlere 15 TL'yi geçmeyecek şekilde ödenmesi uygun maliyettir.
24. Birim maliyetler nasıl tespit ediliyor (Örneğin proje koordinatörü maaşı)?	Ek B Bütçe'de yer alan tüm birim maliyetlerin gerçekçi olması Başvuru Sahibi yararına olduğundan piyasa araştırmasına dayandırılmalıdır. Yapım işleri için ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın (Eski adıyla Bayındırlık ve İskan Bakanlığı)

	birim fiyatları kullanılabilir.
25. Birim maliyetler için Ajans ortak bir düzenleme sağlayan ve birim fiyatları gösteren bir kitapçık çıkartabilir mi?	Her projenin gidermeyi hedeflediği sorun ve ihtiyaçlar farklılık arz edeceğinden maliyet kalemlerinin özellikleri, dolayısıyla da tutarları değişecektir. Bu nedenle ortak bir düzenleme yapmak doğru olmayacaktır.
26. Kurumun aracı projede kullanıldığında bütçede nasıl gösterilmelidir?	Kurumun aracı aynı katkı olarak kabul edilmektedir.
27. Yeminli mali müşavir ile anlaşması, aylık/yıllık mı yoksa iş başına mı yapılmalıdır?	Sadece projede yapılan harcamaların denetimi yapılacağından proje başına anlaşılması yeterlidir.
28. Bir bütçe kaleminin tamamı için Yararlanıcı eş-finansman sağlayabilir mi?	İnsan kaynakları, idari maliyetler gibi Yararlanıcı tarafından doğrudan karşılanacak maliyet kalemlerinin tamamı eş finansman olarak sağlanabilir.
29. Destek almaya hak kazanan bir proje kapsamında harcama gerçekleştirmelerinin daha düşük miktarlarda olmasına bağlı olarak, tahsis edilen bütçeden artan meblağ yararlanıcının başka harcamaları için kullanılabilir mi?	Hayır, proje için ayrılan bütçe yalnız proje harcamaları için kullanılabilir.
30. Eş finansman bütçede nasıl gösterilebilir?	Eş finansman miktarı ve sağlayan kurum/kuruluşlar Ek B - Bütçe'de yer alan "Finansman Kaynakları" başlığı altında yazılmalıdır.
31. Aynı katkı eş finansman sayılır mı?	Hayır, aynı katkılar, uygun maliyet olarak değerlendirilmez ve eş finansman olarak kabul edilemez.
32. Proje için gerekli olan eş finansmanın sağlanmaması birçok kamu kurum ve kuruluşunun mevcut bütçe durumları dikkate alındığında mümkün müdür?	Eş finansman, "Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği" gereği bir zorunluluktur.
33. Eş finansman olarak belirtilen miktar nakit olarak tamamı bankaya	Hayır, Yararlanıcı Ajans'ın ödemelerine paralel şekilde eş finansmanı

proje başlar başlamaz yatırılmak zorunda mı?	sağlayacaktır.
34. Ortağın katkısı Başvuru Sahibinin katkısını geçebilir mi ve eş finansmanın tamamını karşılayabilir mi?	Eş finansmanın sağlanmasında herhangi bir oransal kısıt bulunmamaktadır. Eş finansmanın tamamı Ortak tarafından karşılanabilir.
35. İdari (uygun dolaylı) maliyetler eş finansman olarak kabul edilir mi?	Proje kapsamında gerçekleşen idari maliyetler kurumun diğer maliyetlerinden ayrıştırılabilir ve belgelenebilir ise uygun dolaylı maliyet olarak eş finansman kabul edilebilir.
36. Bütçede yazılacak kalemler toplu halde mi yoksa alt maliyetleri de içerecek şekilde mi yazılmalıdır?	Ek-B Bütçe'nin maliyetlerin gerçekçiliğinin değerlendirilebileceği detayda hazırlanması faydalı olacaktır. Ancak yapım işleri için keşif özetlerinde yer alan kalemlerin ayrıca Ek- B Bütçe'de gösterilmesine gerek yoktur.
Uygun Projeler	
37. Başvuru Sahibi kurumun “rutin faaliyetleri” ile ne kastedilmektedir?	Kurumumuzun yıllık faaliyet planında olan, kurumun yapmakla yükümlü olduğu faaliyetlerdir.
Başvuruların Değerlendirilmesi	
38. İllere ayrı ayrı bütçe tahsis edilmesi veya değerlendirme aşamasında ilave puan uygulaması yapılabilir mi?	İlgili programlarımızda illere ayrı bütçe tahsis edilmemiştir. Fakat teknik ve mali değerlendirme tablosunda yer alan ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik katkıyı ölçen sorular bulunmaktadır.
39. Proje değerlendirilirken maliyetleri tekrar düzeltme imkânı veriliyor mu?	Ajans, başarılı bulunan proje sahipleri ile sözleşme imzalamadan önce gerekli görürse bütçe revizyonu isteğinde bulunabilir. Ancak başvuru sırasında sunulan Ek B Bütçe'de yer alan toplam proje bütçesi artırılmaz.
Diğer	
40. Sürdürülebilirlik faaliyet bazında mı yoksa proje genelinde mi	Projede yer alan bazı faaliyetler tek seferlik olabilir; ancak projenin geneli ve

değerlendirilmelidir?	etkileri sürdürülebilir olmalıdır.
41. Kar amacı gütmeyen bir kurumun kar elde etmesi halinde ne olur?	Proje uygulama süresi içerisinde, proje faaliyetlerinden kar elde edilemez. Bu sürede kar elde edildiği takdirde, kar tutarı destek miktarından mahsup edilir.
42. Hangi tür faaliyet değişiklikleri zeyilname gerektirir, hangileri küçük değişiklikler olup zeyilname gerektirmez?	Küçük değişiklikler ve zeyilname gerektiren değişikliklere dair detaylı bilgi http://www.fka.org.tr adresinde yer alan "Proje Uygulama Rehberi" Bölüm 2.2.'de açıklanmıştır.
43. Yürütülen proje, benzer proje tecrübesi sayılır mı?	Evet, yürütülmekte olan projeler benzer proje tecrübesi olarak kabul edilmektedir.
44. Teknik şartnamede marka bildirilebilir mi?	Kamu İhale Kanunu Madde 12 doğrultusunda teknik şartnamelerde belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilemez; ancak, ulusal ve/veya uluslararası teknik standartların bulunmaması veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmaması hallerinde “veya dengi” ifadesine yer verilmek şartıyla marka veya model belirtilebilir.
45. Ajansın eş finansman zorunluluğu olmayan programları var mı?	Evet, teknik destek ve doğrudan faaliyet desteği Başvuru Sahibi'nin eş finansmanının aranmadığı programlardır.
46. Proje kapsamında tamamladığımız bir tesisi proje bittikten sonra kiraya verebilir miyiz?	Program kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti yararlanıcıya aittir. Yararlanıcının, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin, Fırat Kalkınma Ajansı'nın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın projenin sona ermesinden itibaren 3 yıl mülkiyetini başkasına devredemez, rehin ve teminat olarak gösteremez, projede tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamaz; ancak tesisin kiralanmasının önünde bir engel bulunmamaktadır.

47. “2.2. Benzer Proje Tecrübesi" kapsamına neler girer?	Kurum/kuruluşun destek talebinde bulunduğu proje ile karşılaştırılabilir ölçekte projeleri yönetme konusunda, yeterli deneyime sahip olup olmadığının değerlendirilmesine katkı sağlayacak tecrübeleri kapsamaktadır.
48. Bakanlıkça yürütülen bir projenin ildeki uygulayıcısı durumunda olan yerel kurumlar bu projeleri “2.2. Benzer Proje Tecrübesi” kısmına yazabilirler mi?	İlgili bölümde yer alan "Kurum/Kuruluşunuzun Projedeki Rolü" kısmında gerekli açıklama yapılarak yazılabilir.
49. Vergi borcu olan kamu kurumları bu program kapsamında destek alabilir mi?	Sözleşmenin imzalandığı tarih itibarıyla; mahalli idareler dışındaki gerçek veya tüzel kişiliklerden, yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu olanlar destek alamazlar.
50. Ajansa borcu olan kamu kurumları bu program kapsamında destek alabilir mi?	5449 Sayılı Kanunun 19. Maddesinin (d) ve (e) bendinde belirtilen Ajans katkı payları ve bunlarla ilgili diğer mali yükümlülüklerini, bu teklif çağrısına başvuru tarihi itibarıyla yerine getirmeyen Belediyeler, İl Özel İdareleri ile Ticaret ve Sanayi Odaları “Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği” uyarınca, Fırat Kalkınma Ajansı’ndan destek alamazlar. Bu sebeple; 1) 2009 ve 2010 yıllarında ödenmesi gereken Ajans katkı paylarının tamamının ödenmiş veya 6111 sayılı kanun kapsamında yapılandırılarak ilk taksitinin ödenmiş olması, 2) 2011 yılında ödenmesi gereken Ajans katkı paylarının tamamının ise - mali destek almaya hak kazanırsa- sözleşme imzalanmasına kadar ödenmiş olması gerekir.

51. Projenin gerçekleşmesi için gerekli resmi izinler proje devam ederken alınabilir m?	Gerekli izin başvurularının sözleşme öncesinde yapılmış olması gerekmektedir. Bu izinler, proje uygulama süresini ve faaliyetlerini aksatmadığı sürece uygulama süresi içinde de alınabilir.
52. Projede öngörülen süreden önce proje bitirilebilir mi?	Evet bitirilebilir.
53. Proje başarılı bulunduğu takdirde, hibe destek ödemeleriniz nasıl olacaktır?	Proje ön ödemesi projenin risk durumuna göre %20-%60 oranında yapılmaktadır. Ajans tarafından ön ödeme sonrasında yapılacak ara ve nihai ödemeler, hakediş esasına göre gerçekleştirilir ve Ajans, usulüne uygun olarak yapılmış harcamalara eş finansmanı oranında katılır.
54. Destek alabilmek için ortaklık şart mı?	Hayır, ortaklıklar sadece Ortakların, projenin tasarlanmasında ve uygulanmasında aktif olarak yer alması gerektiğinde kurulmalıdır.